

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
SALGÓTARJÁN
Fő-utca 85. sz.

Felelős szerk.:
Korom György.

A MUNKA

Előfizetési árak
Negyedevre 5000 K.
Jelen szám 500 K

Megjelenik minden
szombaton.

Társadalmi és politikai hetilap.

A nagytőke erkölcsi kötelességei.

A napokban Vass József miniszterelnök-helyettes bejelentette a nemzetgyűlésen, hogy gazdasági helyzetünk momentán, nehézségi miatt a nagyüzemek országszerte csökkenteni akarják a munkásság létszámát. Vass miniszter bejelentette, hogy a kormány érintkezésbe fog lépni a nagyvállalatok illetékes ténnyezőivel és kéri fogja őket, hogy a mostani nehéz időkben még anyagi áldozatok árán is kerüljék el a munkások elbocsátását, mert mint a miniszter helyesen megjegyezte „a nagytőkének vannak erkölcsi kötelességei azokkal szemben, kiknek az életműve tőlük függ.”

Vass miniszterelnök-helyettes megállapításához mindenki helyeslőleg járulhat hozzá, aki az életet nemcsak a kiadás-bevétel, nyereség-vesztés számlák szemüvegén nézi, hanem szigorúan meg van győződve az erkölcsi kötelességek teljesítésének szükségességéről is. Sőt mi bevalljuk, nagyon enyhén és nem a bajok komolyságához mértnek tartjuk a miniszterelnök-helyettestől beígért kormányintézkedést, melynél fogva a kormány udvarias hajlongások közepette fogja kérni a tőke exponensait, hogy kegyeskedniék meghozni a nemzet ez élet-halál harcában azt az áldozatot, hogy az éhezők, nyomorgók, ruhátlan és fázók számát ne növeljék munkásaiknak télvíz idején való kidobásával, hogy végre közös akaratlan, közös áldozattal bevezessünk a gazdasági és társadalmi konszolidáció révébe, már amennyire tőlünk függ. Mi úgy vélnénk helyesnek, hogy ezen udvariassági aktus helyett, melyen az átkos emlékü álliberalizmus erőltet szelleme érzik, a kormány megtalálná a törvényes formát arra, hogy nemzetünk e nehéz óráiban a nagytőkét, nemzetgazdasági életünk e jelentékeny tényezőjét egyszerűen rákényszeríteni arra, hogy egy messzebb tekintő gazdasági politika és az emberiség nevében tekintsen el a pillanatnyi konjunktúrális haszontól, hozzon olyan áldozatot, mely egy konszolidáltabb viszonyok között folytatandó gazdasági tevékenységével bőven megtérül és tulajdonképpen erkölcsi befektetés: tőkév alakul.

Nagyon tévedne, aki azt gondolná, hogy mi a nagytőkének ellenségei vagyunk. Mi a tőkét kulturánk jelen iránya mellett a világ-gazdasági fejlődés természetes folyamánynak, a jólét és haladás emeljükjének tekintjük. Mely cél részben még akkor is szolgálja mikor — mint manapság — a nagytőke jelenlegi urainak szociális érzéke a mi magyar és keresztény szívünk szerint igen sok kívánnivalót hagy hátra.

A rideg önzés emberietlen és így erkölcs-telen valami. A nagytőkének, mely kincseit magyar agyvelő, magyar verejték és magyar anyaföld javából szerezte, nem szabad a

rideg önzés alapjaira helyezkednie — mert ez üzletnek sem lesz elsődendő. Mindenki előtt ismeretesek azok a páratlan nyereségek, melyeket a nagytőke országszerte elköngyvelt munkásai szorgalma folytán — és munkásaik minimális életműve mellett. A főlősleges munkások és tisztviselők megtartása rájuk nézve csak horribilis nyereségeik

egy kis percentjének leadását jelenti. Ezzel a csekély áldozattal, számos családnak adja meg legalább a minimális egzisztenciát és csökkenti a társadalomban lappangó gyűlölet szikrák kirobbanásának a lehetőségét.

Figyelemmel várjuk, hogy a tőke a Vass minisztertel emlegetett erkölcsi kötelességét mennyiben respektálja?

A NAGY JÁTÉK.

Az a nagy játék, melyet — amint mondani szokták — a Sors, vagy a Történelem játszik az országokkal és népekkel, egy percre sem szűnik meg soha! E „Divina Commedia”-ban azonban a népek közt főszereplők és statiszták is vannak. A vége a játéknak pedig az, hogy már nem is a szereplőket igazgatja a Sors, hanem megfordítva, a főszereplők a Történelmet.

A mi magyar politikánk sohasem vagyunkozott előkelő szerepekre. Megelégedett könnyűvéru, vagy mamlász nemlörődömséggel statiszták szerepekkel, míg nálánál alantasabb játékosok szinte óráról-órára nőttek a feje fölé.

Nem kellene ma is intenzívebb figyelemmel tekinteni azt a játékot, mely jelenleg körülöttünk folyik?

A kisantant képviselői, kik nálunknál nyomorúságosan alantasabb népeket szinte egy csapásra emelték a fejünk fölé, napról-napra előkelőbb szerepekre vállalkoznak! Hogy sikerült-e nekik a Sors kerekét erősebb mozgásba hozni, az más kérdés, de hogy mindennap szomorubban kell látnunk szereplésüket, az bizonyos! S mindennap a mi rovásunkra!

Amíg a világháború tüze égett, ők is csak statiszták voltak az örök játéknak. Vazallusai voltak a Nagyantantnak, melyből szívták az éltető nedveket s parazita módon kaptak a konc után, melyet a nagy nemzetek terített asztaláról feléjük vetettek! Ez a konc ezelőtt csak igéret volt, míg el nem érkezett az az idő, hogy valóra váltsák! Ma már ott tolnakodnak, ahol a főszerepeket osztogatják — és azt mondják — méltán! Jogosan érzik immár azon vágyukat, hogy Európa sorsának intézésében jelentős részük legyen!

Milyen szomorú szatira, a mi rovásunkra?

Belgrádban, Prágában, Bukarestben szinte napról-napra erősebbre kovácsolják azt az acélgyűrűt, mellyel bennünket akarnak összeroppantani. Közös irányvonalak, közös problémák fölött folyik sohasem lankadó erővel a vita s ma holnap ugylátszik, ők fogják átvenni Középeurópában a dirigens pálcáját végérvényesen!

Hol állunk mögöttük mi, „ugyis mindegy”, „ráérünk arra”-ország? Amíg a nagy játék zakatolva robajlik körülöttünk, mi befojguk fölünket a kandalló mellett s mindig csak a mai és holnapi dolgok érdekelnek! Kis kölcsön . . . nagy kölcsön . . . de az orrunknál nem látunk tovább. Pedig nincs is kód körülöttünk. Tisztán látszanak a tények, hangosan beszélnek az események,

de felelős tényezők közül senki sincs, aki meghallgassa őket!

A cseu-francia orientáció vajjon mi mást jelent, mint a germánág netalan felébredő órlásának újra letörését?

A cseh-orosz közeledés mi mást hozhat számunkra, mint jelen sivár állapotunknak még reménytelenebbre fordulását?

Hát a délszláv korridorok naponkénti megerősödése, mi lehet a fejünk felett, ha nem végpusztulással fenyegető veszedelem?

Minden ország — nálunknál sokkal erősebbek — megéreztek már az új idők forgószeleének árnyékát. Olaszország mi másért orientálódik a déli államok egyik hatalmas-sága, Spanyolország felé, ha nem azért, hogy a fenyegető veszedelem ellen biztosítsa a Földközi-tengeren, immár gyengülő hatalmat? Jól illusztrálja ezt a spanyol királynak olaszországi látogatása is!

Az angolok vajjon miért huznak oly erősen Amerika felé, ha nem azért, hogy a Francia és új szövetségesei ellen biztos hátvédet szerezzenek maguknak?!

S a délszláv korridor miért kapdok oly idegesen új barátok segít karja után, ha nem érzi a „Kelet” világűrmi törekvéseinek lajfunját maga fölött?!

Minden náció megneszeli az új idők előszelét, csak mi hallgatunk öbetelet kezekkel! S vajjon mikor jön meg a jobbik eszünk? Nem lesz-e már késő?

Urak! Kik személyi sérelmek orvoslására, egyéni érdekek elérésére használtjátok fel a parlamentet, nem lenne jobb tovább tekinteni a bizonytalan jövőndő felé?

Vigyázzatok! Egy megnyomorított ország szemé csügg rajtátok, minden igaz polgára utolsó erőfeszítésével kiált hozzátok: Örökjetelek!

Ha azt is el kellene veszítenünk, amit eddig kegyelemből meghagytak nekünk, egy ország átka kísérne sivár utaitokon!

Vagy annyira korcs lett a népek közt nemzetünk, hogy továbbra is csak statiszták szerepeket vállalhatunk? A szegény és gyilázat bélyegét sűtik ma holnap homlokunkra, ha ezer esztendő jogait ilyen könnyelműn elsáfarkodjuk! S kik? Azok, akik a mi jövőnkükből nőttek a fejünk fölé, a dicső magyar Pato-Pal politikájának undorító nemlörődömsége miatt . . .

Szeretnénk, ha abban a zürzavarban — melyet mifelénk parlamentnek csufolnak — akadna egyetlen férfi is, aki megérezné a veszedelmet, s bátran kimerné mondani, hogy a hiába való komédia színjék meg: Eddig és ne tovább! . . .

Peitler Gyula.

Hisszek egy Istenben!
Hisszek egy hasában!

Hisszek egy isteni örök igarságban!
Hisszek Magyarországg feltámadásában!

Este.

Irtá: ERDELYI JÓZSEF.

Ha teli estén bérzobádba lépsz:
S nem ülhetsz le dalos lángok előtt,
Te tázimádó szegény ember,
Ne vádold a Gondviselőt!
Embert se vádolj! Valakit ha vádolsz:
Vádold egyedül magadat,
Hajtsd le fejed s áldjad, ne átkozd
A boldogtalanságodat!
Ne lázdaj! Nyisd ki görcsölt ökleid,
Ringasd bőrebe indult lelkedet.
Bölesen teremő világát az Úr —
Elhidd, oh el, hogy jól rendeltetett!
Mondd: békesség; s emelkedsz és

Marad a felszín. Mind, mi háborog,
Parányi tér csupán: lent és alant.
Magas s mély békén dereng és

Emelkedj és merülj! Ne kössenek
Talpalatért tajtékos kis csaták!
Maradj a Végtelenség kedvese
S maradjon örök szerelmed a tág . . .
Vetkezz le, mintha füll szobában hálnál,
Imádkozz, hűnyd he szemed és aludj!
S álmodj. Szegények országa az álom.
Elhidd, el, hogy ahogy van, jól van úgy.
Vesd le magadról, mint lokját a lepke,
Nyútt sarúddal a sáros élet gondjai
S mondj bár annyit, hogy édes

Szép ima ez, ha fogvacogva mondják.
Feküdj le, mintha nársi ágyba dőlnél —
Alomnyasszony a menyasszonyod,
Reggel meghal utánad bánatában
És te napestig csak őt gyászolod . . .
S várna rád maga bár a halál.
A hideg ágyba mosolyogva dőlj —
Ne felej; mert nincsen dicsebb gondolat
Annál, hogy egyszer megáll az idő;
Hogy felpattan egyszer a hét pecsét!
A lét — s nemlét östítkü levelén
És megállsz a te alkotód előtt
A teremtésnek örök reggelén! . . .
Szegény, te kövér falatokkal álmodsz,
Égi zamatu borokat iszol;
De kérd meg csak a földi dusokat:
Mivel álmodnak? Azzal, amitől
Végigfut rajtuk nappal a hideg . . .
Hát mondá: cserélsz-e velük

Cserélsz-e velük mennybéli hitet?
Nem! Ugye nem! . . . Maradj békén
Imádkozz, hűnyd le szemed és aludj
S álmodj . . . Szegények országa az
És úgyvan, hogy ahogy van: jól van

HIREK.

Személyi hír. Dr. Förster Kálmán polgármester és neje folyó hó 16-án rövid szabadságra Kőrmöcbányára utazott.

Eljegyzés. A salgótarjáni főgimnázium tanárnőjét dr. Almai Irénkét Budapesten eljegyezte Vágvölgyi Ferencz.

Házasság. Ürmössy Kálmán a „Rima” salgótarjáni acélgégyárának tisztviselője folyó hó 19-én vezette oltárhoz Sárfy Ilonkát Ózdon, Sárfy Kálmán ózdi főpénztárosnak, volt tarjáni közkezdvelt acélgégyári főtisztviselőnek leányát.

Ösztöndíjalapítvány a salgótarjáni főgimnázium részére. Eisenkolb Ivor nyugalmazott körjegyző, baglyasaljai lakos, elhunyt neje, Vasváry Horváth Mária emlékezetére a helybeli főgimnázium igazgatóságának 1,000.000 korona ösztöndíjalapítványt tett szegénysorsu s jörelmenetű tanulók részére. Az ösztöndíj évenkénti hozama felezésben a salgótarjáni főgimnázium, felerészben pedig az áll. polgári iskola növendékei közt fog évenként kiosztani. Az ösztöndíj kezelését az alapítványozó a Főgimnázium Felügyelőbizottságára bízta, amely az alapítványt a legjobb belátása szerint gyűmölcsözteti s a hozamot minden tanév végén a két intézet tanárai karának rendelkezésére bocsájti. Az ösztöndíjalapítványt a Felügyelőbizottság jegyzőkönyvi köszönettel vette át a nagylelkű adományozólól s e neimes és követendő cselekedetért ezután is köszönetet mond Eisenkolb Ivor ny. körjegyzőnek.

Dr. Belák Gyula fogorvos szép és értékes ásványgyűjteményt adományozott a helybeli főgimnázium természetrajzi szertára részére. A gyűjteményben vannak szép demonstratív kvarckristályok, piritek, szfaleritok, galenit és egy ritka ammonit. A gondosan összeválogatott gyűjtemény nagy nyereség a fiatal intézet felszerelésére, amiért is ez uton mond érte halás köszönetet a főgimnázium igazgatóságára.

Liga-est. Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga salgótarjáni osztálya folyó évi január hó 26-án este 8 órai kezdettel, az acélgégyári olvasó egylet disztermben cultur-estélyt rendez, amelyre a keresztény magyar közönséget tisztelettel meghívja az elnökség. Belépődíj nincsen, de önkéntes adományt köszönettel fogadunk. Előadás után tánc. Műsor: 1. Hymnusz. Előadja az acélgégyári dalárda és zenekar Urschutz József karnagy vezetésével. 2. Elnöki megnyitó. 3. Dalok. Előadja az acélgégyári dalárda Urschutz József karnagy vezetésével. 4. A világnézetek harca, különös tekintettel Madách

„Ember tragédiája” ra. Előadja dr. Ilcsyay Balint b. ú. államtitkár. 5. Magyar dalok. Előadja Hyros Viktor gondnokán, zongorán kíséri Hyros Viktorné. 6. Beszéd. Tarja dr. Huszár Aladár főispán. 7. Elnöki zárszó. 8. Szózat. Előadja az acélgégyári dalárda és zenekar Urschutz József karnagy vezetésével.

Kultur-est. A róm. kath. olvasókör folyó hó 20-án tartotta meg igen kellemes téli felolvasó estélyét. Horváth László köri elnök, s. lelkész tartott folytatólagos előadást a nevelésről. A komoly tárgyat könnyűen emészthető formában, olykor az életből vett ferdeségekkel illusztrálva nagyon élvezetessé tette. Majd irredenta költeményeket szavalt Bozó József és Patay István. A „Kata néni libát vesz” című egy felvonásos bohózatot adták elő igen nagy hatással, Loser Etus, Fekete Olgus, Fekete László és Pál. Az először szereplő „Fekete gyermekek” ügyes játéka sokszor igen hangos derűtséget váltott ki a közönség sorából. Ezután Kovács Lajos játszott szépen hegedűn s harmóniumon kísérte Szeghő István a tőle megszokott tudással. Majd a „Virágos bolt” bohózatot adták elő Szenes Arnoldné, Loser Etus, Fekete László és Fekete Árpád. Az előadás igen jó volt, csak a darabban szereplő miniszter fiatalága nem volt stilszerű. Ezután Kovács István ügyes monologja következett, majd Szenesné és Fekete László „Derüre-boru” című tréfás jelenete kacagította meg a publikumot. Az ügyes és élvezetes program összehallgatása és betanítása Kontur Alajos m. v. segédtitkár érdeme.

Zászlóbontás. Az Északszénbánya alkalmazottaiból méltóságos Schmiéd Jeno magy. kir. bányügyi főtanácsos vednöksége alatt alakult „Baglyasaljai Magyar Nemzeti Műkedvelő Gárda” zászlóbontását folyó hó 26-án este fél 9 órakor a baglyasaljai bányakaszinó nagytermében Molnár Ferenc „A doktor ur” című 3 felvonásos bohózatával és reggelig tartó zártkörű tuncmúltsággal tartja meg. I. hely 8000 kor. II. hely 5000 kor. A műkedvelő gárdának igen szép programja van a jövőre nézve amennyiben „Az iglói diákok” és „János vitéz” vannak előkészületben.

Erdélyi József verse. Mai számunkban új magyar költővel ismertetjük meg olvasó táborunkat. Sokak előtt ismert már ez a név, új költőgenerációnk egyik legkiválóbbjává, ki manapság külföldön is, azt mondhatnók, egyedül reprezentálja ifjú lantosgárdánkat. Verseinek legszebbjeit Peitler Gyula budapesti munkatársunk szerezte meg költő barátjától, a „MUNKA” t olvasóközönsége számára. Jelen számunkban közölt vers, mutató, a költőnek sajtó alatt lévő s tavaszra megjelenő vasok gyűjteményéből.

TÁRCA.

Zenei arcképek.

Megvallom, hogy a cím kölcsönvett. A főváros legjelesebb zenekritikusanak egyike Papp Viktor, a karácsonyi könyvtárcsón két könyvet jelentetett meg: zenei arcképek a külföldről és zenei arcképek az operából címen. Részben hallomásból részben felhivatalosan jutott tudomásomra, hogy városunk február hóban klasszikus zenei estélynek néz elébe. A 3 művész, kik közönségünkkel amúgy is szorosabb kapcsolatban állanak, olyan programmal lép fel, mely magasfoku zenei igényeket is jóval túlhalad. Mielőtt ennél a hangversenynek kellő méltatásához az illetékesek hozzájárulának célszerűnek és kedves tartozásomnak vélem, hogy a „Munka” szerkesztőségének szives engedelmével bemutatam a 3 vérbeli művészt avval a szeretettel, mellyel a zene terén való pályafutásukat eddigelé is kísértem és avval a megértéssel és iparkodással méltányoljam az értékeket, melyek e 3, pompás ivesben előretörő zenei egyéniséget jellemzik. . . . Nemcsak városunkhoz való viszonyában, hiszen tarjáni születésű, de művészi értékelésben is először kell Gabriel

Ferencet, a m. kir. zeneakadémia rendes tanárát megemlítenem. Élénken él emlékemben, mikor mint kis fiuval, édes atyja, a kintűnő karmester és igaz végig muzsikus, sokat bajlódott a kissé csökönyös gyermekkel, hogy iskolai tanulmányain kívül, amint az természetes is, megkedveltesse vele a hegedűt. Nem járt ez minden nehézségek nélkül. De csodálatosképp amint a serdülő korban levő ifju formában is a magasba szökent, épuq fejlődött ki igen rövid idő alatt a fővárosban genialitása is; egyszer csak azon vette észre magát az édes atyja, hogy nemcsak testi magasságban multa felül őt a fia, de a hegedű kezelésben is, ami ennek a technikai részét illeti. Há némi resignációval is, de épolj büszkességgel kellett a fejlődő hegedűs talentumot mindinkább a fővárosba küldeni. Így került a zeneakademiába, hol nem sokára Hubay mester kedvenc tanítványainak sorába lépett és már akkor rákta le alapját annak a fejlődésnek, mely őt máharm kedvelt zenepedagogussá, sokat méltatót előadó művészé és végre a zeneakadémia rendes tanárává avatta. Mint hangversenyző a virtuositásnak igen magas fokára jutott el; alig állapítható meg, hogy balkezének boszorkányos ügyességét, vagy vonókezelésének és vonóvezetésének fejlettségét csodáljuk e jobban. Hegedűjének hangja biztosan, hatalmasan, erőteljesen, hol

szárnyalva, hol gyengéd lyrában tör elő és a legnehezebb hegedű hangverseny darabok nehézségeit játszi könnyedséggel győzi le és szállaltatja meg mindama érzelmeiket és gondolatokat, melyek a teremő művész agyában és szívében születtek meg. Igazán csak az a kár egy-egy ilyen rendszerint háromtétéles hegedűhangversenymű előadásánál, hogy gyorsan peregnek a percek és az utolsó tétel záradékánál alig ocsudik fel az elmerült hallgató a hatás alá, melyet az előadó művész vált ki lelkéből. Kell e nagyobb előismerés, mintha a hallgató lelke megérzi és megérti az ő előadása révén az Élet a Világ nagy tragicus problémáit, mely az alkotó művész lángszében születtek meg s az előadó művész interpretációja révén jut el és talál megértésre a nagy közönségnek.

Mikor Casals Pablo s világ zidőszerinti legnagyobb csello művésze 12 párisi hangversenye után Budapestre is eljutott, a zeneakadémia nagy terme, az óriási pódium minden kis helye, körül a hatalmas orgona mellett is a rogyásig megtelt közönséggel és érezhető volt a lázas érdeklődés, melyet a világhírű művész megjelenése váltott ki. Láttam megjelenni a pódiumon a nagyspanyolt, a lehető legszerűbb mozdulatokkal, könnyedén hozva magával drága hangszereit; a zajgó tömeg lélegzete halkabb, minden tekintet vágyó kívánsággal szögeződik

„A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkező”-nek módjában áll mellányos forgalmi árán mezőgazdasági birtokokkal vitézek és vitézeljöltek (I. oszt. vitézeljöltekkel) számára a földbirtok megváltási eljárás folyamán megszerezni. Vitézek és vitézeljöltek kivül felvehetők oly egyének is, kik a vitézi mértékkel (I. oszt. ezüst) bár nem ütik meg, de oly feltétlenül megbízható kezűek, kik nemzetvédelmi tevékenységükkel a Vitézi Rend minden tekintetben támognak. A kedvezményre igényt tartók a városházán folyó hó 30-ig Nékám István jegyzőnél jelentkezhetnek.

Hirdetmény. A Salgótarjáni Stefánia Szövetség örökfelfogására úján egy négy hónapos leánygyermeket. Bővebben érdeklődni lehet a Szövetség Posta ucca 56. sz. alatti irodájában.

Az Országos Keresztény Szocialista Politikai Párt teljes erővel megkezdte a szervezkedést a salgótarjáni kerületben is. Mint értesülünk február 2-án és 3-án úgy helyben mint a vidéki telepeken szervezkedő népgyűlést tart a párt, amelyen több-országgyűlési képviselő és a központ kiküldöttjei fognak részt venni és agitációs szónoklatokat tartani. A részletes programról a napokban megjelenő falragaszok fognak felvilágosítást nyújtani.

A diósgyőri vasgár villamos központjában egy olajkapcsoló felrobbant, mely a kapcsoló készülékek egyrészt is elpusztította. Óriási tűz támadt, melyet azonban a tűzoltóság nagy erőfeszítéssel lokalizált. Az egész telepre 3 napig teljes sötétség borult, vasárnap d. u. azonban kigyúltak a lámpák s a bányászváltókat is üzembe helyezték. A vizsgálat lefolytatására a budapesti igazgatóság kiszállt Diósgyőrré. Emberéletben nem esett kár. Az anyagi kár azonban tetemes.

Egyenlőre nem adják át Somoskőújfalut. A cseh sajtóiroda egyes lapoknak ama hírével szemben, hogy Somoskőújfalut, Somoskő és Ersvény községeket rövidesen átadják a magyaroknak, megállapítja, hogy a községek átadása nem jöhet előbb tekintetbe, amíg a két állam nem köt külön megállapodásokat a somoskői vasúti állomásnak határvámállomás gyanánt való felhasználása és a somoskői bauxitbánya üzeme tekintetében. Ez a két szerződés ugyanis része a népszövetségi tanács 1923. évi április hó 23-án kelt döntésének és előfeltétele e területek átadásának.

Elkészült a kaszárnya. A polgári iskolából és a piac-téri Szilárdy-féle helyiségből a katonaság néhány nappal ezelőtt kiköltözött az új laktanyába. Amikor örömmel vesszük tudomásul, hogy a katonaság

mélto elhelyezést nyert, ugyanakkor kell, hogy örömmel töltse el városunk közönségét az a tudat, hogy a háború ideje alatt és azóta folyton vándorló polgári iskolát rendelkezésükre átadják. Az épület azonban belsőleg és külsőleg oly radikális javításra szorult, hogy az új iskolai év kezdeténél előbb nem igen van remény arra, hogy ott előadást tartsanak. A Szilárdy-féle piac-téri helyiségben viszont az Országos Központi Hitelszövetkezet helybéli fiókja helyezkedik el, mely a régi Szilárdy káptalan igen felkészült üzleti szempontból rendkívül rossz helyen van. Ezenkívül még két üzlet is elhelyezést nyer ezen épületben. Az átalakítási munkálatok itt már meg is kezdődtek s két héten belül be is fejeztelnek.

Megfagyott újszülött. Január 3-án éjjel Zólyom-Losonc között a 145-146. sz. órháznak között a pályán, a sinek között egy teljesen újszülött fiúgyermek megfagyott hullájsra akadt a pályáról. Valamivel távolabb, szintén a sinek között szennyes, csipkés nő ruhadarabok feküdtek, amik arra engednek következtetni, hogy a gyermek a Losoncra felhatarok érkező vonaton született meg. — A lelketlen anyát nyomozzák.

Templomépítés. Mátrászele község már kb. 17 éve templom nélkül van. Az utóbbi években templomépítésről már többször tárgyaltak a hívek, sőt adakoztak is szépen erre, de a változó pénzürték, a súlyos gazdasági viszonyok akadályokat gördítettek a végrehajtás munkájára el. Mint örömmel értesülünk, a község földműves és bányász népe folyó hó 20-án ismét értekezletet tartott, melyen többek között jelen voltak: Csekey Sándor körjegyző és Balás Béla rom. kath. s. lelkes is. Ugy a jelenlévő intelligenciának, mint az értelmesebb gazdák lelkesítő, buzdító szavaira a gyűlés a legkomolyabb elhatározással kijelentette, hogy az Isten háza után sóvárgó hívők ösztöne örömeire a templomot a folyó évben felépítetik. Mi a magunk részéről csak azt kérjük, hogy a község minden lakója tehetségéhez képest méltóan álljon az Isten háza előtt és akiket illet, támogassák minden lehetővel Mátrászele népét nemes törekvésében és akkor reméljük, hogy Isten dicsőségére, mindannyiunk örömére a szép tervből még ez évben valóság lesz.

Újszülött csecsmő a hóban. Czene jözzel, volt Pongyi pusztai lakosnak, aki a hó elején szegődött kondásnak a kazári Zsoldos-féle uradalomba, Mária nevű 19 éves leánya folyó hó 16-án éjjel, egy egészséges fiúgyermeket szült. Hogy a szégyentől meneküljön, ritka bárgysággal, de annál nagyobb elvetemültséggel a csecse-

mőt egyszerűen a trágyadombon a hóba tette, hóval — mivel alighogy betakorta és otthaggyta. Reggel még piros ajakkal, de már megfagyva, élettelenül találtak a járókelők a havon fekvő kisdre. Kazár község népe a legmélyebb megbotránkozásának adott kifejezést ezen megdöbbentően kegyetlen gyermekgyilkosság felett, mert illesmi emberemlékezett szerint a község területén még nem történt meg soha. A hatósági eljárás a gyilkos anyá ellen megindult.

Életveszélyes kutyaharapás. Nagy Tamás kazári lakos dühös kutyája már több járó-kelőt megmárt. Pár héttel előbb egy kis leányt harapott meg, aki még most is kórházban fekszik. A folyó hó 18-án az uton haladó Kovács Palya Mária nevű 18 éves leányt több helyen megmárt. A társulati orvos utasítására azonnal Budapestre szállították a szerencsétlen leányt. Nem ártana már egyszer a kutyák között is rendet teremteni.

Méhészmulatság Baglyasajlán. A Salgótarján és Vidéke Méhészegyesület nagyszabású mulatságot rendezett Baglyasajlán a bányakaszinó helyiségeiben folyó hó 19-én. Dacára a kedvezőtlen sáros időnek szorongásig tartott háza előtt Eisele főmérnök kiünö konferálásával kezdődött az előadás, aki elmesien rávilágított a szereplők gyöngéire. Majd a függöny szétgördülése után a csodálkozás moraja hallatszott az ügyesen összeállított vasutifülké látára, melyhez méltóan a szereplők minden igyekezetükkel emelték a bohózat kacagató voltát. Különösen jó volt a fontoskodó paraszt szerepében dr. Dobos mérnök, aki hünen leajtszott, jóízű szerepével igen sokszor meglepettette a közönséget. Nagy tetszést váltott ki tovább a Horváth titkár, mint frankfurti utas, a darab gördülékény-ségéhez kitünően hozzájárultak a többi szereplők: Gyurcsó Jolán, Komka Irén, Kraft Aladár, Popovics Győző, Szalay László, Klemp Gusztáv bányatisztviselő is. Ennél a bohózatnál meg kell emlékeznünk Sinkovics János műszaki tisztviselőről is, aki vasutifülkét egyszerű és olcsó anyagokból kifogástalanul hozta össze. Második szám Kádár Lajos méhész egyesületi titkár uránia előadása volt mozgófényképekkel. A magas színvonalú érdekes méhészeti szakfeloalvasást a nem méhészek is élvezettel hallgatták. A felolvasás után „A mester darabot ir” című bohózzal Kraft Aladár a főle megszokott kitünő játékával meglepettette még a komoly méhészeket is. Jól játszott Komka Irén is és végül Kádár Lajos szép sajtó dalait énekelte el. A jól sikerült előadás után tánc következett és a társaság reggelig a legjobb hangulatban maradt együtt.

Magyarország nem volt, hanem lesz!

a középmagasságú, gyengén kopaszodó, magas homlokú, borotvált barna arcú, lesütött tekintetű, intelligens művészre. Csendesesen foglalja el helyét, elhelyezi instrumentumát; megszólal a kísértő zongora első akkordja. Casals jobb keze felemelkedik, vonója rásimul a csello hurjaira és a közönség ettől a perctől fogva mindvégig rabja az istennek, melyet csak a rivalgó tapsorkán sznikit időnként felbe.

Valami nagy, kedves emlékezés fog el, ha rá gondolva Casals megjelenésére összehasonlítom őt Hyros Viktorral. Ugyannaz az alak, a pompás művész fej, értelmes homlok s tul a homlokai rész, az intelligens mégis szerény arckifejezés s időnkint a sötét szemekből kiáradó, fellángoló művész tekintet.

Hyros Viktor híres csellista s ha elengedni családi nevéből az „o” betűt s helyettesíteni az „e” betűvel már ekként is nyilvánvalóvá tenné azt a jelzót, mely csello játékát méltán kíséri. Ugy vélem, hogy az együttesben épügy művészileg alkalmazkodó, mint ahogy solojátékban kitünnek egyéni rátermettségének kvalitásai s így a februári hangverseny alkalmával módjában lesz a tarjáni és a vidéki közönségnek gyönyörködni városunk e sympaticus művész polgárának mindkét irányú tehetségében.

Es most bemutatom városunk régi ked-

vencét, fiatalágának lebilincselő megjelenésében. Van e szükség rá, hogy bemutatam? Aligha. A diák évek fias nívóitásától (?) pompás megjelenésű fiatalember típusú fejlődve szerettel pihen meg rajta szemünk és kedves érzés fog el, ha ezt az intelligens, fölényesen nyugodt érdekes fiatal arcot időnkint feltűnni látjuk városunkban, mikor tanulmányai megengedik s hazahatár szüleikhez. Tudjuk sokan, hogy a bányatársulat nagy tekintélyű főtisztviselőjének egyedüli vágya, hogy a hazának 2 olyan állampolgárt neveljen, kikre Tarján szívesen tekint. Ez a vágy teljesedésbe megy. A jelek már intensive tárulnak fel s igazán nehéz lesz eldönteni, hogy városunk általánosan kedvelt barátja főiskolai tanulmányai révén fogja-e bevállalni a hozzáfűzött reményeket, vagy imádott hangszere a zongora révén. Ugy vélem mind a kettő révén. Sokkatholtnam őt a zongoránál s éreztem mint harcol művészi intuícióján kissé skepticus intelligenciájával. Nagy zenei tehetségű versenyre két realismusával s ha lelke Chopin és Beethoven szellemében elmerülni készül mikor a billentyűkre bocsátja ujjait, öntudatlanul erőre kap a másik lélekkel, mely harcias megrohánásokból annál dicsőségesebben árad szét a melodin. Még egy-két év, megkötik a békét a sokszor ellenlángos érzések s egyszerre csak elibénk áll a fényes

képességű közgazdász és a verbeli zongoraművész.

Jöjjen hát a február az ő jelentkező tavaszi előfuvallatával. Hozza körünkbe a deszkánkra a három kedves egyéniséget, hadd csengjen lágyan, majd dűbörögjön erővel a zongora, rikasson meg a hegedű és emelkedjünk a zenei parnassusra a csello hurjain. Salgótarján közönsége örömmel üdvözli fiait s már előre is biztosítva e siker, melynek emléke a város annaleiseiben forduló pontot képezhet, kiváló polgármestere és hivatalnokai a hangverseny sikerének hatása alatt kedvet kap és kissé fésületlen városának művészi ügyeit is époly ambícióval veszi kezébe mint minden közhasznú intézményt, a sportot, turizmusát, műemeleket és oly sok más egyébét. Mindehhez lelkesedés és biztatás kell. A város közönségében pedig, ha sokszor csak potenciális formában is, de megvan az előrehaladás vágya; a város vezetősége rendelkezik avval a képességgel, mely ezt a szunnyadó erőt kitörésre bírja. Közönség és hatóság együttes erővel haladva megérheti még azt az időt, mikor városunk e három művész fia a salgótarjáni városi ujonnan épült Casino fényes termelében tartják meg hangversenyüket.

A „Pesti Tőzsde” új száma nagyszerű cikket közöl a bankjegyinflációról, a vasipar exotikus fendeleséről, a fapiac konjunkturájáról, a jelzálogkollecciók valorizációjáról, a fatőzsderől, a Városi Villamos tranzakciójáról, a Guttman tőkeemeléseiről, az aranykoronásdról, a Magyar Amerikai Bank és a Földhitelbank fusiójáról. Cikket írt, illetve nyilatkozott: dr. Dreher Imre, Fenyő Miksa, Nohel Árpád, dr. Csiky Zoltán, Barna Bertalan. A szorosított gazdag rovat számol be az áru és autótőzsderől, valamint a piac minden aktuális eseményéről. Mindennemű sorsiegy és értékpapírúgyben szívesen ad felvilágosítást a szerkesztőség, mutatványszámot küld a kiadóhivatal. Előfizetési árak egész évre 50.000 kor., félévre 25.000 kor., negyedévre 13.000 kor. Egyes szám ára helyben és vidéken 1000 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal, Budapest, VI., Izabella-ucca 43.

Csonka Magyarország nem ország.
Egész Magyarország mennyország!

SPORT.

Az egész világon, a föld mindenegyes országában lázas előkészületek folynak. Minden ország kezdve a legkisebb s legjelentetlenebbtől fel a legnagyobbig az ezévi olimpiai játékok programjával s az arra való előkészületekkel foglalkoznak. Az olimpiai sikeres szereplés első sorban a helyes alapra felfektetett előkészületeken, szakszerű tréningeken, a versenyek alatti élelmezés és elszállásolás zavartalanságán múlik. Ezen elvekkel minden résztvevő nemzet tisztában van s mindegyik tőle telhetőleg igyekszik ezt a legsikeresebben leküzdeni. Amerika például már az ősszel megkezdte az előkészületeket, ép úgy mint később 1—2 hónappal Európa minden nagyobb állama. Az északi országok elrendezve dolgaikat úgy szolván eggyedüliek, kik teljes felkészültséggel várják a kultur-harc megkezdését. A volt Monarchia utód államai minden eszközt megragadnak, hogy Párisban létogosultságukat dokumentálhassák s eggyedül nálunk; hosszas huza-vona után indult meg az az akció, mely hivatva lenne legjobbaink kiküldetését előmozdítani. A már évek óta megígért állami segítség még mindig nem vált valóra, ép úgy mint a testnevelési törvény. A sportszövetségek sem tudnak határozni. Nem tudják, legjobbjaik közül, kiket küldjenek ki, akkor amikor a románok, szerbek, csehek sokkal gyengébb kvalitásu embereit kitudják küldeni. Reméljük azonban, hogy a kormány megfogja értetni olimpiai szereplésünk óriási erkölcsi hatását s a most is megígért állami szubvenciót megfogja adni. Ennek reményében a sportszövetségek megkezdték a legkomolyabban az olimpiai előtréningeket.

Ausztria—Olaszország 4:0. Óriási meglepetésre az egy héttel ezelőtt Németország válogatottjától kikapott osztrákok remek szép játékkal valóságos elsöpörték az olaszokat.

A „Spárta” újból kikapott Spanyolországban.

Sielőink a két Szepes testvér, Német, Deván és Haberl már elindultak Chamanix-ba.

Felhívás!

Felhívom mindazon urakat, kik a SBTC. által rendezett s január első napjaiban megnyíló vívó-kurzuson résztvenni óhajtanak, hogy írásban, vagy személyesen nálam résztvevőket közöljék; a városban lakóknak kérem, hogy a résztvevőket a László drogeriában az ott levő lapok útján adják le.
Eolner Pál, SBTC. Iótitkára.

Salgótarján r. t. város árvaszeketel.

11 1924. ár. sz.

Hirdetmény.

Felhívom a város polgárságát, hogy amennyiben hazafias és vallás-erkölcsi nevelés céljából családi körébe oly gyermeket fogadna be, aki mint elhagyott gyermek az állami gyermekmenhely kötelekébe tartozik, ezen szándékát a városi árvaszéki nyilvántartónál mielőbb jelentse be.

Tájékoztatásul közlöm, hogy a gyermekek tartásáért a nevelő szülők a menhely szabályzata szerinti anyagi támogatásban részesülnek.

Salgótarján, 1924. január 9.

Horváth, árvaszéki elnök h.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Rafael. Köszönjük. Rövidesen hozzuk. A hosszú hallgatás után, reméljük a hosszú tevékenység következik.

C. P. A vers nem közölhető. Prózája elég jó, alkalomadtán közölni fogjuk.

E. J. Költeményei közül kettő igen ügyes, a többi ugy tartalom, mint forma tekintetében gyenge.

Dr. S. J. Beérkezett munkáit köszönjük. Rövidesen közöljük.

APRÓHIRDETÉSEK.

Menház ucca 345. számú ház eladó. Két szoba és két konyhából áll, a szükséges mellékhelyiségekkel. — Bővebb felvilágosítással szolgál a háztulajdonos özv. Fehér Jánosné uqyanolt.

A Fő uccán lévő Paraszthy-féle borbély üzlet eladó.

Üzlethelyiség raktárral kiadó, hajlított és kerti székek asztalokkal eladók
Füleki út 459.

Elcserélném Zagyvapálfalván levő kétszobás lakásomat Salgótarjánban egy ugyanilyen, vagy egy kisebb lakással. Bővebbet a „Turul”-nyomdában.

A
„PANNONIA”
éttermében minden csütörtökön
halvacsora.

PYRAM

bőven carnaubás, terpenindus, a békebelinél is jobb minőségben készülő kiváló tisztító és konserváló hatással bíró cipőkrém.

BENES TESTVÉREK
VEGYÉSZETI GYÁR R-T., GYÓR.

„TURUL”-nyomda, Salgótarján.

AZ ORIENT KÁVÉPÓTLÉK

jóságban a szemes kávéval is versenyez.

A legzamatosabb, 1/4-dal kevesebb kell belőle mint egyéb gyártmányból és

olcsó.

Csakis nemesített cikóriagyökérből készül.

Arany éremmel kitüntetve.

Orient Pótkávégyár

Részvénytársaság.

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76.

Telefon: József 26—50. József 26—51.

MÁJLIK PÁL

.. POLGÁRI- ÉS ..
EGYENRUHA SZABÓ

Salgótarján, Füleki u. 433.
ALAPITVA 1903.

Műhelyemben készülnek mindennemű polgári, katonai és papi ruhák a legizlésebb kivitelben, ugyszintén mindennemű sapkák és a legkülömbözőbb szőrme munkák valamint alakítások és fordítások.

Kívánatra házhoz megyek.

Tisztviselőknék 10 % árongedmény.

ABADIE

valódi francia szivarka-hüvely.

Értesítés!

Tisztelettel hozom a m. t. közönség szives tudomáéára, hogy Salgótarjánban Uri ucca 632. sz. alatt Mozzqószínház mögött, Tihanyi Sándor műterménél

kárpitos és diszító

műhelyt nyitottam.

Elvállalok minden e szakmábnm vágó munkát u. m. divány, matrac, cheslon, paplan, salon garnitura és bőrbutorok javítását és készítését, valamint függöny felrakásokat a modern kor legkényesebb izlésének megfelelően.

Kívánatra vidékre is megyek.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek a legjutányosabb árak mellett.

Szives támogatást kér tisztelettel

Málovits Gyula,
kárpitos és diszító.